V. évfolyam. Kis-Czell, 1903. február 8. 6. szám.

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

Megjelen minden vasárnap. Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. — f
Fél évre . . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20

Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

A női becsület és nagy harang.

Virtusaink közül a legnagyobbnak lovagiasságunkat szeretjük tartani. Éppen nem tartunk e tekintetben mertéket és a legnagyobb áldozatoktól sem riadunk vissza, csakhogy lovagiasaknak becsüljenek bennünket. Jól ismeri e tulajdonságunkat, s ugyszólván ez oldalról ismer bennünket a nagyvilág és aki kedvünkben akar járni, csak lovagiasságunkat kell hogy magasztalja és meglehetős biztosan eléri nálunk a czélját.

A magyar vendégszeretet is ebben leli magyarázatát. Számos más társadalmi erényünk és hibánk kutforrása tulhajtott lovagiasságunk. A hazához való tantorithatatlan ragaszkodásunk, a fejlődés és haladás elérésére való törekvésünk, nagyjaink megbecsülése, nemzeti kincseinknek, különösen pedig nyelvünknek féltékeny őrzése egyrészt, — a párbajozási mánia, tulzott érzékenység, mértéken tul való mulatozási kedv, tékozlás és urhatnámság, más részről: mind-mind erősen tulhajtott lovagiassági érzületünkből fakad.

Szinte el lehet mondani, hogy a magyar jellem legpregnánsabb, legerősebb vonása a lovagiasság. Miért hogy éppen a lovagiasság előfeltételeivel, a női becsület tisztelésével nem tudunk elől járni? Mért hogy virtusnak tekintjük, ha valamely nő jó hirnevének árthatunk, becsületét pellengére állithatjuk? Mért hogy nem gondolunk arra, hogy a nő legértékesebb tulajdona: becsülete, melyet haócsárolunk, legdrágább kincsétől fosztjuk meg őt?

Egy rövidke hir járta be a lapokat, mely kell, hogy felháborítson minden jobb érzésü embert. Ismét egyszer — Isten tudja, hányadszor, — sárba tiportak egy tisztességes leány hirnevét a legaljasabb rágalmakkal, sőt egy gyenge, ifju élet elfojtásával vádolták, nem törődve azzal a nagy elkeseredéssel, amelyet ezáltal gyengéd női lelkében tomboló viharrá korbácsoltak fel. Kénytelen volt e nő kiállani a piaczra, kényes vizsgálódásoknak magát alávetnie, hogy bebizonyitsa ártatlanságát, melyet gaz ficzkók könnyelmüen bemocskitani iparkodtak.

Nem az első eset ez, sajnos, [illegible] lesz az utolsó. Meg kell állanunk e pontnál és megvizsgálni társadalmi életünk e szörnyü kinövését. Az emlitett esetben a lélektani okot könnyen találjuk meg. A harag, az eszközökben nem válogató gyülölet egyenesen kárhoztató szándékkal akasztotta a nagy harang nyelvére a meg nem történt női ballépést. Egyszerüen végezhetünk vele, elitélvén a rossz hir aljas koholóit és terjesztőit.

De ez az eset a ritkábbak közé tartozik és a női hirnév megrontásának pszichológiai okait más esetekben nem ily könnyü feltalálni, bárha mindegyikökre, vagy legalább legnagyobb részükre rá lehet mondani, hogy a pletyka az éltető elemük. Ebben csiráznak, tenyésznek és burjánzanak azok a rágalmak, amelyekkel hátmögötti, sunyi módon neki törnek a női erénynek, melynek védelmére nem kelhet senki, mert az érdekeltek füléhez csak nagyritkán jut a rossz hir.

Hát hol marad itt sokat hangoztatott és fölmagasztalt lovagiasságunk?! Ha nekem valaki elmondja egy bizalmas társaságban, hogy ez vagy az a nő vétkezett, miért hallgatom én ezt nyugodtan [illegible] esetleg miért szinezem ki én magam is ezt a dolgot, talán éppen legjobb meggyoződésem ellenére? Miféle szegénysége a szellemességnek, hogy a társalgás

TARCZA.

Akit a világ elitél.

Szegény volt. De ő nem tehetett róla, hogy nincs aranyja-ezüstje. Dolgozott szorgalmasan, küzdött, faradt, nélkülözött és még sem ment semmire. Olyan volt mint a koldus. Amit ma keresett, azt holnap megette.

Iskolába nem járt soha, nem volt senkije: apja, anyja rég elhalt, vagyontalanul, nyomorban. Nem oktata senki jóra, nem mondta neki senki: „lásd kis fiam, ezt nem szabad tenni!“ vagy „ehhez nem szabad nyulni, mert az másé és ami másé az mindig szent.“ Nem vitte el senki a templomba, még talán azt sem tudta, hogy van Isten, aki mindent, mindent hall; ugy nőtt fel a pusztán, mint egy vadvirág, az élet viharа jobbra-balra hajlitá, a szenvedély magával ragadta.

Szegény napszámos volt, izzadt, dolgozott, hogy legyen mit ennie. Egyszer aztán elvesztette a kenyeret is. Ahol eddig volt, ott nem kapott többé dolgot. Elment máshová keresni, de nem talált. Hiába, sok ember, kevés munka. Két napja nem evett semmit. Az emberek mind oly könyörtelenek! Az éhség gyötörte, enni kellett. De nem volt mint. Ahol fáradt testét nyugalomra hajtá eddig, onnan is kiüzték, mert nem tudott fizetni, most már hajléktalan, koldus . . . Metsző hideg van odakünn, a szél átsüvit rongyos ruháján és megdermeszti tagjait... Az éhség mind jobban kinozza . . . feje szédül, a vér agyába tolul, szitok kél ajkain és elátkozza a világot, a könyörtelen embereket, az életet, mely annyi nyomornak, szenvedésnek és fájdalomnak szülőanyja. . . .

De egy gondolat megvillan agyában . . . Vétkes ugyan, de mentő. A szomszédban él egy gazdag ember, annak van sok pénze és még sem adott neki soha egy árva fillért sem. Egy harapás kenyeret kért egyszer, lelketlenül — kilöktek. Mit ártana annak az embernek, ha pár forinttal kevesebb pénze volna? . . . Semmit! A pár forint pedig egy embert mentene meg, aki éhezik, fázik és aki hajléktalan, koldus . . .

Ugyis lett. Elment, kirabolta. De csak keveset vitt el magával, mert őt is csak a végszükség kényszeritette e lépésre Első dolga volt kenyeret venni, hogy égető fájdalmát csillapithassa.

Másnap elfogták. A törvényszék elitélte és a szegény embert becsukták. Hiába könyörgött kegyelemért, hiába hozta fel a nyomort, a szükséget, a biráknál nem volt irgalom, a büntető törvények szerint a rablás bün, a bünt pedig büntetni kell.

A világ elitélte a szerencsétlen bünöst, rásütötte a gyalázat bélyegét s midőn hosszu, kinos évek multán kiszabadult a börtönből, mindenki kerülte, félt tőle.

De senki sem képzelte magát az ő helyzetébe, abba a kétségbeejtő állapotba, amelyben a bün elkövetése pillanatában volt. Senki sem tudta, mennyit küzdött benne a jobb érzés és hogy mily titkos erők működtek össze a bünös terv kivitelénél. Pedig ugy bántotta valami lelkét ott a börtön rideg falai közt. A kezét, lábát összeszoritó vasláncz okozta kinokat mind elnémitotta keblének fájdalma, az a maró, velőkig ható fájdalom, melyet a lelkiismeret szavának szokta nevezni. Ha ezt tudja a világ, nem itéli el s ha vele érez, ha beleképzeli magát az ő helyzetébe, nem veti meg, nem taszitja el könyörtelenül magától s ez ember nem sülyed annyira!

Mert sülyedt, fokról-fokra bukott, rabolt, gyujtogatott. Végre rablógyilkos lett, s elzüllött életét — a bitófán végezé. Szegény ember, te szerencsétlen teremtése az-égnek, kit a sors, mint lapdát hányt-vetett ide s tova, ádáz végzeted mivé tett? . . . Azért szült édes anyád hogy az emberek kiátkozzanak s a pokolba taszitsanak? . . . Azért küzdöttél, dolgoztál éveken

Posztó és vászonra előnyomtatott kézimunkák, valamint ahhoz szükséges hímző-anyagok, u. m. congre zál, filose l, filofloss, ninerva, adonis stb. selymek minden létező szinben, egyedül csak **Rózsa Sándor** divatáru kereskedésében Kis-Czell, 76-tér.

témájául a megszólalásnál jobbat nem tudok találni? — Hogy meggondolatlanul fecsegek olyan dologról, amivel másnak csak árthatok?

Végre is rá kell jönni arra, hogy a helyesen felfogott lovagiasságnak legelső kelléke: az igazság és az igazság védelme. Nem szabad türni, hogy pusztán a kellemes trécselés kedvéért még gondolatokban is vétsünk mások becsülete ellen, akik magukat védelmezni nem tudják, mert nincsenek jelen és nem tudnak azokról az aljas beszédekről, melyeket róluk folytatnak. — Különösen óvatosan pedig kerüljük a női becsület beszennyezését, mert ez nemcsak az illetőknek legdrágább kincsök, hanem kincse a társadalom erkölcsének is, amelyet megbecsülni mindannyiunk kötelessége. Hiszen a társadalomnak mi is vagyunk tagjai és ha lealacsonyitjuk erkölcsét, sárba tiporjuk erényeit, ebből a sárból ránk is tapad valami, ami minket is beszennyez, csuffá tesz, megbélyegezvén bennünket a rágalom terjesztőiként.

A kivándorlás ujabb terjedése.

Hirlapjainkban állandó rovatot lehetne nyitni „Kivándorlások" czimen és ez a rész mindenkor hemzsegne a legszomorubb hirektől, mindig találkoznánk benne megdöbbentő numerusokkal, kétségbeejtő számadatokkal, melyek a hazai földet elhagyók tömegét jeleznék.

Állandóan időszerü, fájdalmasan aktuális tárgya nemzeti életünknek, a hatalmas arányokat öltő, nagyfoku kivándorlás. Az okokat manapság már nem kell kutatnunk, tudjuk jól, hogy mik és mely körülmények késztetik a magyar honpolgárokat szülőföldjük elhagyására.

Tisztában vannak az illetékes körök is a megállapodás nélküli, nagyméretü kivándorlások kutforrásával, alapokával és az egyre veszélyeztetőbb, elharapodzó baj meggátlására már törvényt alkottak. Szigoru megszoritásokkal akarják utját vágni a polgárok kivándorlási kedvének.

Meghajlunk az immár égetővé váló, elhatalmaskodó, nemzeti létünket aláásó kivándorlásokkal szemben tett intézkedések elől, melyek oda konkludálnak, hogy a lehetőségig megnehezitsék a honi földtől buesut venni szándékozók törekvését és számtalan csomót kell megoldani, tömérdek ágat bogot kell elháritani, megtörni, hogy az Amerikába vezető uthoz könnyen hozzáférni ne lehessen.

Igen praktikus ujitás például az utlevél megszerzésének megnehezitése. Egy kettőre nem jut mindenki a birtokába a passzusnak, melynek révén nyugodtan, háboritatlanul oda lehet utazni, ahova tetszik. Magyarán szólva, az ember szénájának rendjében kell lenni, katonai kötelezettségének eleget kellett tennie, családjáról gondoskodnia kell, tekintélyes összegü adóssággal nem szabad rendelkeznie, hogy megszerezhesse az utlevelet.

Ez az érem egyik oldala. Tudniillik, helyes, czélszerü mindenképpen, hogy megnehezitik a kivándorlást és boldog, boldogtalan ne szedhesse föl egykönnyen sátorfáját és vitorlázhasson az uj világba.

Annál furább azonban az érem másik oldala, mely egy nagy, óriási kérdőjel. Mi tevő legyen az a szerencsétlen, sulyos helyzetü, ugyszólván koldus ember, aki azért kivánkozik el hazájától, mert itt semmikép sem tud zöldágra vergődni. Dolgozni szeretne, de nem kap munkát, — enni óhajtana, de nincs mit. Alamizsnáért könyörögni, a jóltevő emberiségre támaszkodni restel, önérzete nem engedi, s igy a végeredmény micsoda? Bármennyire is felülkerekedik benne a hazafiui érzés, a honszeretet, még feljebb kerekedik nyomasztó sorsa, a korgó gyomor hangja tulharsog, átbömböl mindenen.

Nem lep meg tehát bennünket, ha termőföldben szükölködő megyékből, falvakból, helysegekből el-elkivánkoznak az istenverte, nyomorult emberek és kivándorlásaikkal még műveletlenebbül, parlagabban hagyják az anyaföldet.

Azonban szokatlanul föltünő és mindenkit gondolkodásba ejtő jelenség, hogy az ország legmódosabb, legtehetősebb, gazdag, dus földjeiről ösmeretes vármegyéből, a Bácskából veszünk tudomást oly hirekről, melyek arról szólnak, hogy egész családok tömegesen készülődnek Amerikába.

A legmeglepőbb, egyuttal a legszomorubb az a tény, hogy nem is tengődő, szegényes viszonyok között élő emberek szándékoznak elhagyni szülőföldjüket, hanem jómódu, kedvező helyzetü családok, — pénzzé téve minden vagyonukat, czihelődnek föl, Délamerikában akarván letelepedni.

Ezek az események igen jellemzőek hazánk viszonyait illetőleg. Igen vigasztalan képet nyujt a jövő, mikor olyan hirekről is kell tudomást szereznünk, mint a fentebb elmondottak. A pelda meg ragadós. S ha ma harmincz család rándul át az uj világba, holnap holnapután nyomon követi ötven, meg száz. Még pedig a tehetősebbek közül, kiket nem is lehet annyira megszotitani, az itthon maradásra kényszeriteni, minthogy pénzük segélyével könnyebben háritják el a fennálló és felmerülő akadályokat, mint a szegények, kiknek száz meg száz bajjal kell majd megküzdeniök.

Szembe állitván végül a két esetet, arra a következtetésre jutunk, hogy mig eddig a szegény emberek sorsuk elviselhetetlensége miatt vették kezükbe a vándorbotot, legujabban a kedvezőbb viszonyok között élő polgárok, látván az ország nyomorát, megannyi baját, az általános pangást, kisded vagyonukat, miket még jobb időkben szereztek, félteni kezdik es még idejekorán meg akarnak menekülni a tönk széléről s más világrészben remélnek jobban boldogulni. Oda jutottunk, hogy ugy a nyomasztó helyzetüek, mint a jobb sorsuak egyképpen velik existencziájukat szilárdabb alapokra fektetni s ott keresik a boldogulást: az előbbiek azért, mert idehaza nem tudják megkeresni a mindennapi kenyeret, az utóbbiak azért, mert nem akarják bevárni, mig arra a sorsra jutnak, hogy még csak betevő falatjuk sincs.

át, azért kerested kezed becsületes munkájával annyi ideig kenyeredet, hógy végre, mint aljas gazember, mint háromszoros rablógyilkos, a hóhér kezei közé kerülj?! Ember! Azért adott az Isten neked jogokat és kiváltságokat, hogy ezeket megvetve, mégis állattá sülyedj? Hogy emberi méltóságodat porba vágva, vad szenvedélyednek rabja, gyilkos vágyainak szolgája legyél?! — — —

Igy beszél a világ, ezt mondja az elfogult szobabölcs.

De nem gondolja meg, hogy a szivét összeszoritó fájdalom, az éhség-okozta kin volt az oka mindennek. Hát miért nem könyörültetek az éhezőn? Miért nem adtatok hajlékot a hajléktalannak, munkát a dologtalan koldusnak? Hiszen ő dolgozott volna szivesen azután is, mint a megelőző 26 éven át, szorgalmasan, becsületesen! De mit tehetett ő arról, hogy a nyomor olyan tettre kényszerité, mely bün. Vajjon eszetekbe jutna-e nektek gondolkodni a következményekről akkor, midőn a gondolatot elveszi a fájdalom, szenvedés?! Midőn a lelkismeret és lélek szavat elnémitja a rettentő kin?... Midőn az éhes gyomor, a megdermedt tag, a fáradt test a magáét követeli?!... Nem és ezerszer nem!

Azt nem itélik el, aki az emberek boldogságát, anyagi jólétét teszi tönkre s azt, kit ádáz végzete kényszeritett a bünre, azt számüzitek kebletekről? Aki sérti, a közmorál szentségét és erényt, becsületet nem ismer, azt szabadon engeditek, és aki kenyeret lopott, azt rabbilincsbe veritek és a börtön fenekére taszitjátok?... A ki szárnyát szegi a szabadságnak, aki megüli a magasztos eszméket, azt kitüntetitek üres fejét babérral körititek és a szegény bünös számára nincs kegyelem, nincs irgalom sehol?...

Nincs ti nálatok emberek, de van az égben, a világbirónál — Istennél. Ott van a kegyelem, van igazság, van irgalom.

Az örök itélet napján számot fogtok adni tettcitekről, midőn itélni fog az isteni hatalom a bünös és birája, a vádlott és elitélője, a kivégzett és hóhérja felett. Oh igy kell ennek lenni, igy lesz ez igazságos!

Addig azonban csak végezzétek hivatastokat, ne kinozza lelkiismereteteket az ártatlanul elitéltek jajja, ne jusson soha eszetekbe a fájdalom, a szenvedés kinja, mely a szerencsétlen bünöst bünének végrehajtására, kényszerité, ne vegyétek figyelembe a körülményeket, az idők mostohaságát, a nyomort, a pusztulást, az ember lelkét kisértő ezerféle szenvedélyt, hanem itéljetek el, mondjátok, hogy nem ember, verjétek rabbilincsbe s ő ezt mind *megérdemli, mert — elitéltétek.*

Ifj. Váncza Mihály.

HIREK.

— **A „Dalkör" hangversenye.** A kis-czelli férfi „Dalkör" hangversenye tegnap éjjel folyt le a „Korona"-szálloda nagytermében. Előreláthatólag a „Dalkör" hangversenye kitünően sikerült, mert a közönség minden rétegében élénk érdeklődés nyilvánult a hangverseny iránt.

— **Korcsolya bál.** A kis-czelli korcsolyázóegyesület által, saját pénztára javára rendezett tánczmulatság f. hó 2-án folyt le a „Hungária" szállodában. A tánczmulatságon számosan vettek részt s kedélyesség tekintetében egyike volt az idei farsang legsikerültebb tánczmulatságának.

A mulatságon részt vett hölgyek névsorát alább közöljük. Jelenvoltak:

Asszonyok: Berzsenyi Dezsőné, Bisitzky Ödönné, dr. Brunner Ferenczné, dr. Deutsch Sománé, Gayer Gyuláné, Jalovetzky Vilmosné (Szombathely), Kóssa Gusztávné (Jánosháza), Lóránth Gyuláné, Márkus Emilia, Nagy Józsefné, Reindl Istvánné, Schleiffer Kálmánné, Travnik Gyuláné, Zathureczky Gézáné.

Leányok: Bisitzky Aranka és Janka, Rosenfeld Berta, Gayer Mariska, Günther Janka, Jalovetzky Etel, Ilona és Vilma, Kóssa Aranka, Lóránth Margit, Nagy Katinka, Reindl Irén.

Ez alkalommal felülfizettek: Alstädter József 3 koronát, Berzsenyi Dezső 2, Bisitzky Ödön 1, dr. Brunner Ferencz 3, dr. Deutsch Soma 5, Deutsch Gyula 2, Gáyer Gyuláné 10, Günther N. 1, dr. Hetthésy Elek 4. Hirschler Sándor 1, Jalovetzky Vilmos 5, Katona Fülöp 2, dr. Király János 3, Lengyel Mór 8, Nagy József 2, Róh Pál 3, Rechnitzer N. 2, Rosenberger Miksa 4, Silbersdorf N. 2, dr. Scheiber Zsigmond 4, Schleiffer Kálmán 1, Zathureczky Géza 15 koronát. Összesen 83 kor.

— **Járda-ügyünk.** Járdáinkról már több izben volt szó lapunkban, igy lapunk mult vasárnapi számában is megemlitettük a „Központi“-kávéház előtti járdát. A közönség köréből egyre-másra kapjuk az informatiókat a rossz járdákról. Igy többen arról értesitenek bennünket, hogy a „protekcziós“ járhatlan járdák közé sorolható dr. Deutsch Soma orvos ur háza előtti járda (?) is a Ferencz József utczában. Hát bizony már nagyon itt volna az ideje, ha a t. elöljáróság a szépitő-bizottsággal együtt karöltve járna el a járdák ügyében és végre-valahára tenne is valamit. Az már mégis csak botrányos állapot, hogy például a Gyarmati-téren csak kerülővel lehet egyik utczáról a másikra átjárni.

— **Tüzérek Szombathelyen.** Még a mult év deczember havában megirtuk lapunk egyik számában, hogy a katonai körök Szombathelyen tüzérezredet ohajtanak felállitani. A terv immár a megvalosulas stádiumába lépett. A pozsonyi 5-ik hadtest parancsnoksága ugyanis, melynek hadtest-parancsnoka Frigyes főherczeg, átiratott intézett Brenner Tóbiás polgármesterhez. [illegible]ben közli, hogy előterjesztésére a közös hadügyminiszter elhatározta, hogy az ez időszerint Somorján fekvő tizennegyedik hadosztály tüzérezredet Szombathelyre helyezi át. Az ezred áthelyezésével vármegyénk székhelye 24 ágyuval, 8 törzs-tiszttel, 40 tiszttel, 30 altiszttel és 216 főből álló legénységgel szaporodik meg, nem számitva ide az orvosokat, az ezekhez beosztott segéd- és irodai személyzetet, mely szintén vagy száz embert tesz ki. Az ezrednek természetesen uj laktanyát, egy [illegible] létesiteni. A kérdésben a legközelebbi képviselőtestületi közgyülésen fognak határozni. Mikor a katonai körök e terv felmerült, hogy Szombathelyre tüzérezredet helyeznek, mi közleményünkben felhivtuk Kis-Czell város elöljáróságát, hogy tegyen lépéseket illetekes helyen, a tüzereknek Kis-Czellbe való helyezése iránt. Ugy tudjuk, az elöljáróság tett is lépéseket ez ügyben, hogy minő sikerrel, fenti közleményünk beszámol róla. Szóval; ezt is elnyelte Szombathely, mint minden más egyéb közhasznu intézményt elharácsol a vidéki járári székhelyektől. Annak idején volt alkalma e sorok irójának a kerület országos képviselőjével, dr. Maróthy László urral is beszélni a tüzérek Kis-Czellbe való helyezése miatt, Maróthy képviselő ur kevés reményt táplált már akkor arra, hogy Kis-Czell tüzérséget kapjon, hanem — ugymond — ha Kis-Czell város a honvédség ide helyezése végett tesz lépéseket és vele érintkezésbe lépnek és ötet félkérik, több reményt köt hozzá, hogy Kis-Czell honvédséget kap, mint tüzérséget. Hát talán jó lenne, ha a város vezető emberei érintkezésbe lépnének Maróthy képviselő urral és ez ügyben felkérnék, hogy illetékes helyen legyen szószolója Kis-Czell városanak. Tessék akczióba lépni!

— **A vármegye közgyülése.** Vasvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 3-án Reiszig Ede főispán elnöklésével közgyülést tartott, melyen a napirendre kitüzött tárgyakat, az állandó választmány határozati javaslatainak megfelelően, intézte el.

— **A Zollner-ügyhöz.** A jánosházai jóhirnevü Csalnyer, Piócza és Berele Hay firma által e lapok felelős szerkesztője ellen inditott sajtóper végre közeledik a befejezéshez — a tárgyaláshoz. E sajtóper iratai tudvalevőleg megjárták már három vármegye törvényszékét u. m.: a veszprémi, győri és szombathelyi törvényszékeket. A törvényszékek között ez ügy letárgyalását illetőleg összeütközés törént. Végre a győri kir. itélőtábla a mult évi junius hó 13-án tartott ülésében kimondta, illetve helyben hagyta a veszprémi kir. törvényszék határozatát, hogy ez ügy elbirálására a győri kir. törvényszék esküdtbirósága illetékes. A kir. tábla e határozata megsemmisitő hatással volt a Zollner firmára, mert a Zollner-társaság szörnyen fél az igazmondó esküdtszéktől, mely független polgárokból áll s nincsenek a tagjai kötve rideg törvény-paragrafusokhoz, hanem lelkiismeretük szerint itélnek. Hogy e pert elvonják az esküdtszék elől Zollnerék, vissza vonták illetve elejtették a vádat, mint ama közleményeinkre vonatkozólag, melyben ők, mint a jánosházai nasi-vasi bank tisztviselöi lettek támadva. Ugy spekulált a tàti, hogy ez esetben a többi dolgok a törvényszék elé tartozván, nem az esküdszékhez, könnyebben teljesül reményük, forró vágyuk, e lapok szerkesztőjének megbüntetését illetőleg. E számitásuk, e tervük is dugába dőlt, mert a győri kir. itélőtábla folyó évi január hó 16-án az összes iratokat leküldötte a győri kir. törvényszékhez, utasitván a törvényszéket, annak letárgyalására. Igy ez ügy nemsokára tárgyalásra kerül hacsak addig Zollnerék az osztrák ármádia ismeretes [illegible] megnem ismétlik és lefujnak. Ezzel kapcsolatban megemlitjük, hogy e lapok felelős szerkesztője által, a Zollner firma ellen, a szombathelyi kir. törvényszék előtt inditott sajtóperben még eddig szinte érthetetlen okból a törvényszék nem határozott, e pert most ügyvédünk utján megsürgettük, hogy az mielőbb tárgyalásra kitüzessék.

— **Tizenhárom évig a sötétben.** Egy pol-[illegible]ga-[illegible]nek egészségére kivánta az éjszakai nyugodalmat, imigy kezdett szólani.

— Baj van, kérem.

A tekintetes urak minden megjegyzés nélkül elhitték neki hogy baj van

— Mert hogy elment az asszony kérőm, — folytatta a magyar.

— Hát majd visszajön! — vigasztalták.

— Nem tudom én, — kételkedett a csizmás. Mert man tizenhárom esztendeje, meg valahány hónapja, hogy elmönt.

— Mi a manó! csodálkoztak a tekintetes urak. Hát aztán hová ment az asszony?

— Gyertyáért kéröm, a botba. Aztán azóta nem gyütt vissza, azóta mindétig sötétbe vagyok.

— Hát miért nem gyujtotta meg a lámpát?

— Ugyan, kéröm, — kedvetlenkedett a magyar, — nem ugy értöm én azt. Hanem az iránt vagyok sötétbe, hogy él-e, hal-e az asszony mivel, hogy szeretnék mögfeleségösödni ..

— **Kocsis bál.** A lapunk legutóbbi számában jelzett kocsis-bál febr. hó 14-én lesz megtartva, melyre a héten az alábbi meghivókat küldték szét: „Meghivó. A kis-czelli kocsis társaság (Védnök: Ripacs János) 1903. évi február hó 14-én, a „Korona“-vendéglő nagytermében tánczmulatságot fog tartani. Korohczai Imre, Kajtár Sándor, Balogh Ferencz, Kovács József, Törkenczi József rendezők. Belépő-dij 1 kor.

Reméljük, hogy báli tudósitónk, Humor Barnabás ur, már készülődik kimeritő báli tudósitásának megirására.

— **A tuberkolózis ellen védekező vasvármegyei egyesület** alapszabályai megjelentek, igen talpraesett szövegezésben, czélirányosan megszerkesztve. A vármegye tiszteletbeli főorvosa, dr. Strelinger Herman, aki az elmult nyáron Behring tanárnak a borjakra vonatkozó védőoltásait tanulmányozta, most a fenti egyesület javára egy két és fél ives csinos füzetben ismerteti tapasztalatait: „Védekezés a gümőkór ellen oltás által“ czimen (Sárvar, 1902. — Ára 1 korona.) Ez az immunizáló anyag a borju egy vivőerébe, vénájába fecskendeztetik be s az eddigi kisérletekből biztatást merithetünk arra nézve, hogy a beoltott, egészséges növendékmarha a gümőkór ellen nagyobb ellentállást fog tanusitani, mint a be nem oltott. A kisérletek, melyeknek folyása elé érdeklődéssel nézünk, Lajos bajor királyi herczeg sárvári urodalmának ujmajori gazdaságában dr. Strelinger utmutatása mellett történnek. Ugyancsak dr. Strelinger tollából jelent meg egy népszerü füzetke is: „Védekezzünk a gümőkór ellen!“ czimmel.

— **Állategészségügy.** Kis-Czellben és Nemes-Dömölkön 1—1 majorban a szarvamarhák között a száj- és körömfájás állapitatott meg. A vészkerületbe vonatott: Izsákfa, Ság, Tokorcs, K.-Mihályfa, K.-Sömjén, Merse és Kem.-Szent-Márton. Felső-Mesteri községben száj- és körömfájás megszünt. Állatorvosi jelentés szerint a betegség nagyon enyhe jellegü, ha lokalizálni sikerül, ami remélhető, akkor a mult vasárnap lezárt piacz 8—14 nap mulva a zár alól ismét feloldható. Ami külömben piaczünkra nézve mielőbb kivánatos is.

— **Tejszövetkezet Nagy-Kamondon.** Polgar Mihaly tanitó a szomszédos veszprémmegyei Nagy-Kamondon felállitandó tejszövetkezet megalakitasan faradozik. Az alakuló gyülés mult vasárnap volt, amelyen a részletek megbeszélése utan elhatároztatott, hogy a szövetkezet a beszolgalt tej lefölözésével fog foglalkozni.

— **A negyedik.** A kalauz nagyon alkalmatlan időben talált bemenni a kupéba, amelyben egy fiatal házaspar utazott. Nászuton voltak és nagyon is természetes, hogy olyan hévvel csókolóztak, ölelkeztek, hogy észre sem vették a kalauz belépését. Csak akkor riadtak szét, mikor a kalauz jelentőségteljesen hümmögött. Az asszonyka irult-pirult, az ifju férj pedig nagy zavarában ugy tett, mintha a földön keresgélne [illegible]

— Sose tessék röstelkedni! — mondta a kedélyes kalauz. Tizenhat esztendő óta utazom, nem a nagyságáék az első nászutasok a vonatomon ...

A férj egy csomó szivart dugott a kalauz markába, hogy mielőbb szives eltávozásra birja. Az illedelmesen megköszönte, aztán azt mondta:

— Meg aztán jövő esztendőre ilyenkor Isten segitségével már ugy is négyen fognak utazni a nagyságáék.

Hangsulyozta, hogy négyen. Aztán indult, kifelé akart tartani, hogy ismét boldog magányban hagyja a fiatal párt. A menyecske és az ura csodálkozva [illegible] össze. Meglátszott rajtuk, hogy a „négyen“ szöget ütött a fejökbe. Mire véljék! A férj nevetve meg is kérdi a kalauztól:

— Hogy mondta? Négyen?

— No igen, felelt a kalauz sztoikus nyugalommal. — Hát a dajka. Az a negyedik.

— **A „Szent József Lapja“ 3. száma** változatos, érdekes tartalommal jelent meg. Melegen ajánljuk a kath. közönség figyelmébe e lapot, mely már azért is megérdemli a közönség pártfogását, mivel jövödelme szent Vincze szegényeié. A „Szent József Lapját“ egyházhatósági felügyelettel s a herczegprimás ő eminencziájának áldásával szerkesztik és kiadják Szentesy Alfons és ifj Hets Ödön, főmunkatárs Fischer Agoston. A lap előfizetési ára egész évre csekély 3 korona, négy hóra egy korona. A lap pontos czimére tessék különösen figyelni: szerkesztőség és kiadóhivatal Budapesten, III. Nád-u. 3. sz. a. Tessék mutatványszámot kérni!

Eladó ház. Eladó Kis-Czellben, a Sági-utczánan a 105. számu, Rózsás Katalin tulajdonát képező ház, mely áll: 5 szobából, konyha, kamra, udvar es kertből. Venni szándékozóknak bővebb értesitést ad a tulajdonos és e lapok kiadóhivatala. 2—10

NYILT-TÉR.

(E rovatban közlöttekért felelősséget nem vállal a szerk.)

Nyilatkozat.

Tekintetes Szerkesztő ur!

B. lapjának, a „Kis-Czell és Vidéké“-nek legutóbbi számában Guoth István ur nyilatkozik „A követésre méltó példa“ czimü hirre vonatkozólag.

A dolog ugy áll, hogy Guóth István ur vendégei előtt tette ama igéretét, hogy ha Vönöczkön a templomnak tornyot épitenek abba egy harangot c-ináltat — az igéret ugy volt megtéve, amint a „Kis-Czell és Vidéke“ azt a hirrovátban hozta. Kü önben Guóth István ur ezt nem is tagadja. — Az összegről nem volt szó, de aki tudja, hogy egy toronyba milyen harang kell, azt ez összeg nem lepte meg, — mert még azért nem is nagy harangot adnak.

Ugy tudom, hogy Guó h István ur nem is akar ezzel a nyilatkozattal — egy régebbi igérete alul — kibujni, sőt merem állitani, hogy beváltja igéretét, tartván azon közmondást: „ember teszi a fogadast.“

Ezen fenti nyilatkozat, illetve igéret, nem maradt titok —, minthogy nem is volt arra szánva, — tehát én is értesültem róla, — melyet érdemesnek tartottam hogy több ben is tudják, tekintetes Szerkesztő urnak leközlés végett megküldeni.

Kelt Vönöczkön, 1903. II/4

Vönöczki.

Ház-bérbeadás.

Kis-Czellben a Sági tuczában az 51. számu ház, melyben egy bolthelyiség, két szoba, konyha, istálló van,

folyó évi április hó 24 től

kezdve bérbeadatik. Bérbevevőknek bővebb értesitést ad:

Hari József

2—3 KIS-CZELL.

Bus Boldizsár

épület- és butor-asztalos,

— — koporsó raktára — —

KIS-CZELL (régi takarékpénztári épüet).

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy épület- és butor-asztalos mühelyemmel kapcsolatban

koporsó raktárt

is rendeztem be. Elvállalom temetések teljes rendezését a legolcsóbb ártól kezdve. A n. é. közönség szives pártfogását kérve maradtam illő tisztelettel;

Bus Boldizsár

épület- és butor-asztalos

6—10 koporsó raktára, KIS-CZELL

Eladó ház!

KIS-CZELLBEN,

a Dömölki-utczában,

o o o szabad kézből örök áron o o o

kedvező feltételek mellett

azonnal eladó

a Fischer-féle sarokház,

amely üzlethelyiségnek is felette alkalmas.

Venni szándékozóknak bővebb felvilágositással szolgál:

Német Márkus

divatkereskedő, Kis-Czell.

2—6

Eladó könyvek.

Eladó egy könyvtár, *jutányos mérsékelt áron*, melyben az alább megnevezett, kevesett használt, jó állapotban levő diszkötésü könyvek vannak:

Pallas nagy Lexikona	18	kötet.
Jókai Mórtól regények	67	„
Vas Gereben müvei	10	„
Mikszáti Kálmán müvei	7	„
Marlitt müvei (német)	10	„
A legjobb regények a „Weltliteratur“-ból (német)	36	
Összesen	148	kötet.

Venni szándékozóknak a czimet megmondja a kiadóhivatal. 2—5

Varró-intézet.

Van szerencsém a m. t. hölgyvilágnak b. tudomására adni, hogy varrodámban tanuló leányokat

varrni és szabni

tanitani, mérsékelt áron elfogadok.

Egyuttal szives tudomásul hozom, hogy női ruhákat is, a legujabb divat szerinti elkészitésre jutányos áron fogadok el. Becses pártfogásuk kérve maradtam

tisztelettel

Jenei Károlyné,

női ruha szabónő

2—3 KIS CZELL, Pápai utcza 18.

MEGVAN!

ezzel kezdte sok beteg, a ki a *Vértes* féle *Sósborszesz* (Ferencz-pálinkat) azaz meg százféle nyavalya ellen használta és a használat által *megszabadult a bajától*. Annyi köszönő levelet hozott és hoz még mindennap a pósta — urtól, parasztból — hazánk minden részéből, ugy mint a külföld legtávolyibb országaiból — hogy egy könyvesház tele lenne vele, ha mind kinyomatnank. de csak utóljából szedtünk elő egy párt abba a kis füzetbe, a melyet mindenkinek, aki azt kéri, a póstán ingyen küldünk be, s amely füzetke egyszersmind bőven leirja, mely alkalommal és hogyan lehet a Sósborszeszt használni.

A Vértes féle Sosborszesz, különleges készitési módjánál fogva, a legjobb sikerrel használtatik, mint fajd lomcsillapitó *bedörzsölés*, illetoleg *borogatas: köszvény, csúz, meghülés, nyilamlás, szurda, szaggatás* ellen, *fejfájás, bénulás, ficzamodás, gyulladás, daganatok, mell- és torokbántalmak* ellen. *Levélhordó, katona, kerékpáros, vadász* meg minden járó-kelő ember elfaradt tagjaiba uj erőt önt. — Miut kitünő, kellemes, *piperecsikk* a legjobb szolgálatot teszi a *fejbőr* erősitésére elpusztitja a hajhullást okozó korpát; jó a száj ápolására, mert ha 5—10 cseppet teszünk egy pohár vizbe, kellemes, felfrissitő, a szájat és fogat tisztitó szajvizünk van.

Belsoleg a Vértes-féle Sósborszesz nagyon használ *gyomorgores, hasmenés, rossznllét fejfájás* ellen, mint kellemes *üdítő ital* stb. Különös Istenáldása arra felé, ahol nincsen jó ivóviz, mint p. o. az Alföldön — mert ha pár cseppet a vizbe öntünk, megöli a sok káros haczillust és ezaltal az élvezhetlen, egészségtelen vizet ártalmatlanná és ihatóvá teszi.

Altalában véve a Vértes-féle Sósborszesz majdnem minden bajnál használható első segitségül. Belsőleg egy néhány csepp veendő czukorra vagy vizre, külsőleg pedig egyszerüen bedörzsöljük, hogy a baj elmuljék.

Nem csoda tehát hogy az, aki ezen *legkitünőbb, legmegbizhatóbb* és *mindenre jó* házi szert csak egyszer is használta, teljes meggyőződéssel vallja:

Vértes-féle Sósborszesz kell nekem es **semmi más!**

Igaz-e, hogy drágább a Vértes-féle Sósborszesz a másénál? — Legalább ugy mondja egyik-másik elárusitó, a kinek az állitólag olcsóbb portékánál nagyobb a haszna és czért a közönséget rábeszéli, hogy azt a rossz portékáját vegye. Pedig hát cz sem igaz Tudja a magyar ember, hogy olcsó husnak hig a leve és hogy a hatasos czéljának megfelelő szer soha sem drága. A Vértes-féle Sósborszesz azért sem drágább, hanem még olcsóbb is más fajtaknál, mert daczára annak, hogy az üvege kisebb, a Vértes-féle Sósborszesz sokkal hosszabb idéig tart, mert erősebb és igy abból *sokkal kevesebb* kell, mint más ajtaból. Bedörzsölésre például a tőbbiből egy evőkanálnyi kell, a Vértes-féle Sósborszeszből elegendő egy kávéskanalnyi; szajvizre 5, legfeljebb 10 csepp kell a Vértes-féle Sósborszeszbol, más fajtaból legalább háromszor annyi. Azért egy üveg Vértes féle Sósborszesz, a cseklyebb mennyiség daczára, a sokkal nagyobb ereje és hatása folytan, sokkal tovább tart, mint más fajtáju vele egyáru, nagyobb üveg is, igy mégis olcsóbb más fajtánál, *minden* tekintetben.

Kicsibe kiméríve a Vértes-féle Sósborszeszt *sehol* sem lehet kapni, hanem csak 30 filléres, egy és két koronás eredeti üvegekben. — Ezek csak akkor valódiak, ha a mellékelve lenyomtatatott *parasztvédjegy* és „Vértes“ sor rajtok és a skatulyákon látható. — Vértes-féle Sósborszesz egyike azon ritka magyar különlegességeknek, amelyet nemcsak itthon, hanem külföldön mindenütt keresnek, megbecsülnek és nem régiben megint

Ostende-, Róma-, Paris- és London-ban

az ottani kiállitason *első dijakkal*: diszoklevéllel, diszkereszttel és arany-éremmel lett kitüntetve. — 1 egyszerü üveg *Vértes*-féle Sósborszesz kimeritő használati utasitással együtt 1 kor.; 1 dupla üveg $2^1/_2$ szer annyi tartalommal mint egy egyszerü 2 kor.; 1 próbaüvecske 30 fill. Kapható a gyógyszertárakban és fuszerkereskedésekben, Kis-Czellben Nagy Gyula ur kereskedésében, Jánosházán: Fegy. Szövetkezetnél, altalában ott, hol plakátok a fenti védjegygyel láthatók és közvetlen:

Védjegy

VÉRTES L. Sas-gyógysz. Lugoson. 8—50

Nyomatott a kiadótulajdonos „Vörösmarty“-könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecserben, 1903.